

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ОСНОВАМИ ДИДАКТИКИ

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень*

Освітня програма «Середня освіта (фізична культура)»

Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Спеціалізація 014.11 Фізична культура

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 30 січня 2025 р.

м. Коломия – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка фізичного виховання з основами дидактики
Викладач (-і)	Поясик Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	0663630982
Е-mail викладача	oksana/poiasyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, <u>180 год.</u>
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	середа 13.30-15.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Сьогодні в Україні здійснюється реформа системи освіти, основний напрямок якої передбачає її гуманізацію, що означає насамперед докорінну переорієнтацію ціннісних настанов, цілей і завдань освітнього процесу. В основу освіти мають бути покладені інтереси кожної конкретної особистості.</p> <p>Мотивація до занять фізичною культурою на сьогодні є однією з найбільш актуальних соціально-педагогічних проблем. Система освіти потребує якісного та інноваційного підходу до потреб людини, формування стійких мотивацій до фізкультурно-спортивної діяльності як важливої складової частини здорового способу життя й позитивної соціальної поведінки.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка фізичного виховання з основами дидактики» підготувати здобувачів освіти до засвоєння теоретичних основ сучасної педагогічної науки, розвинути професійне мислення, оволодіти практичними вміннями й навичками, необхідними для ефективної роботи у новій демократичній школі.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння найважливіших педагогічних категорій і понять; - обґрунтування наукових основ та джерел педагогіки фізичного виховання; - розкриття технології керування спортивною підготовкою; - з'ясування чинників здорового способу життя при формуванні і розвитку особистості школяра; - формування у студентів досвіду творчої педагогічної діяльності; - розвиток фахової компетентності майбутнього вчителя 	
4. Компетентності	
<p>У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями: Загальними компетентностями:</p> <p>ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (ФК):</p> <p>ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичної культури, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури,</p>	

відповідно до вимог стандарту середньої освіти.

ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичній культурі.

ФК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичної культури

ФК-4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу з фізичної культури.

ФК-5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК-6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки

ФК-19. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Професійні компетентності (ПК)

ПК 1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів

ПК 2. Здатність визначати і враховувати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПК 3. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ПК 4. Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку.

ПК 5. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки

5. Результати навчання

РН-5. Знати вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.

РН-6. Розуміти значення та зміст обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі.

РН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

РН-17. Визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення різного роду занять з фізичної культури; здійснення наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури, інспектора, методиста; вміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

РН-18. Володіти актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини.

РН-25. Бути здатним засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

РН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.

РН-27. Організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

РН-28. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		32		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		38		
самостійна робота		110		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
III	014.11 Середня освіта (фізична культура)	II	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Тема 1. Предмет педагогіки у світлі вимог вищої освіти. Педагогіка як наука. Предмет педагогіки та її головні функції. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки.		2	2	7
Тема 2. Фізичне виховання як соціальне явище та педагогічний процес. Розглянути фактори, які зумовлюють виникнення і розвиток фізичного виховання. Проаналізувати основні напрямки фізичного виховання. Мета та завдання фізичного виховання. Закономірності та принципи фізичного виховання. Поняття системи фізичного виховання та його засади.		2	2	7
Тема 3. Фізична культура – основа здорового способу життя школярів Ознайомити з поняттям «здоровий спосіб життя». Розглянути основні компоненти здорового способу життя. Праця (навчання), побутові умови та активний відпочинок. Раціональне харчування, загартування сонцем, повітрям і водою. Оптимальна рухова активність, медична активність, відмова від шкідливих звичок		2	2	7
Тема 4. Формування моральності учнів в процесі занять фізичною культурою Розглянути умови формування моральності учнів. Розкрити етапи формування моральної поведінки. Формування моральних якостей.		2	2	7

<p>Тема 5. Виховання учнів з відхиленням від норм поведінки в процесі занять фізичною культурою Недисциплінованість учнів та її причини. Розглянути способи виховання дисциплінованості і виправлення недисциплінованості учнів. Виховання важких підлітків в процесі занять фізичною культурою.</p>	2	2	7
<p>Змістовий модуль 2. Тема 6. Навчання на заняттях спортом Навчання спортивній техніки. Навчання знанням на заняттях спортом. Навчання спортивній тактиці.</p>	2	2	7
<p>Тема 7. Керування фізичним розвитком та забезпечення фізичної підготовленості Фізичний розвиток та його показники. Забезпечення фізичної підготовленості. Педагогічні аспекти розвитку рухових якостей.</p>	2	2	7
<p>Тема 8. Виховання на заняттях спортом Вплив спорту на всебічний розвиток людини, формування моральних якостей. Вплив спорту на інтелектуальний розвиток.</p>	2	2	7
<p>Тема 9. Вплив фізичної культури на трудове виховання учнів Підготовка учнів до праці на заняттях фізичною культурою. Самовизначення учнів і вибір професії. Профорієнтаційна робота вчителя фізичної культури.</p>	2	4	7
<p>Змістовий модуль 3. Предмет та актуальні проблеми дидактики Тема 10. Процес навчання, його структура Поняття про дидактику та її основні категорії. Методологія процесу навчання. Основні функції навчання. Шляхи їх реалізації. Основні компоненти процесу навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі.</p>	2	2	7
<p>Тема 11. Зміст освіти в національній школі Сутність змісту освіти. Компоненти змісту освіти. Навчальні плани, програми, підручники, посібники</p>	2	2	7
<p>Тема 12. Закономірності і принципи навчання Закономірності навчання. Принципи навчання.</p>	2	2	5
<p>Тема 13. Форми організації навчання Поняття форм організації навчання. Історія організаційних форм навчання. Класифікація форм організації навчання. Інші форми організації навчання.</p>	2	2	7
<p>Тема 14. Урок - основна форма роботи з фізичної культури. Типи уроків. Основні частини уроку, їх задачі. Вимоги до сучасного уроку. Педагогічний аналіз уроку. Схема аналізу. Прийоми вивчення та дозування навантаження на уроці. Оцінка (аналіз) на уроці. Підведення підсумків уроку.</p>	2	4	7

Домашнє завдання, контроль за їх виконанням. Підготовка вчителя до уроку				
Тема 15. Методи і засоби навчання Методи навчання та їх класифікація. Методи і прийоми навчання на уроках фізичної культури. Інноваційні методи навчання.		2	2	7
Тема 16. Організація з позакласної і позашкільної роботи з фізичного виховання Позакласні заняття фізичними вправами. Фізичне виховання учнів поза школою. Зміст і форми організації самостійної фізичної діяльності школярів у позакласній і позашкільній роботі.		2	4	7
ЗАГ.		32	38	110
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання, за національною шкалою: відмінно, задовільно, незадовільно. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «Fх», «F»).			
Вимоги до письмових робіт	Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, реферат/есе, презентації. Письмові завдання виконуються у формі тестування (15 балів), реферат (10 балів), есе (10 балів) письмово, контрольна робота (15 балів), екзамен (50 балів)			
Семінарські заняття	На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, заліку), якщо він виконав 50% видів робіт, передбачених її програмою. Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Якщо не склав 2 талон, то має можливість скласти за талоном 3 при комісії. Якщо не виконав вимоги підсумкового контролю, то йому рекомендовано процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни згідно Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ЄКТС) в умовах ЄКТС URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf			
Підсумковий контроль	Форма контролю екзамен			
7. Політика навчальної дисципліни				

Письмові роботи:

Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, реферат/есе, презентації.

Академічна доброчесність:

Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта:

Можливість зарахування додаткових балів (5) з тем навчальної дисципліни за сертифікати з курсів підвищення кваліфікації, які рекомендовані на платформах EdEra, Prometheus, Coursera

8. Рекомендована література

Базова

1. Бондар В. І. Дидактика : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ Либідь, 2005. 264 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посіб. 3-тє вид., доопрац. і доповн. К. : Знання, 2008. 566 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доповн. Київ: Академвидав, 2007. 616с.
4. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. 2-ге вид. Київ: Освіта України; КНТ, 2008. 528 с.
5. Кузьмінський А. І., Омеляненко С.В. Технологія і техніка шкільного уроку : навч. посіб. Київ :Знання, 2010. 335 с.
6. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доповн. Харків : ОВС, 2002. 400 с.
7. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
8. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ: Кондор, 2009. 670 с.
9. Малафійк І. В. Дидактика : навч. посіб. Київ: Кондор, 2009. 398 с.
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. 5-тє вид., доповн. і перероб. Київ, 2007. 656 с.
11. Основи дидактики. URL: http://pidruchniki.com/17910211/pedagogika/urok_osnovna_forma_organizatsiyi_navchannya#143
12. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2012. 496 с.
13. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012. 232 с.
15. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Академвидав, 2011. 240 с.
16. Червінська І. Б., Никорак Н.Ю. Дидактика початкової школи : практичний курс : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2013. 200 с.
17. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. Київ: Либідь, 2003. – 560 с.

Допоміжна

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/1556-VII#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. Київ:Знання, 2006. 311 с.
4. Конаржевський Ю. А. Аналіз уроку. Харків : Ранок, 2008. 336 с.

5. Педагогіка в запитаннях і відповідях : навч. посіб. / [Кондрашова Л. В., Пермякова О. А., Зеленкова Н. І., Ларвешина Г. Ю.]. К. : Знання, 2006. 252 с.
4. Педагогіка : навч. посіб. / [Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Осипова Т. Ю. та ін.]. Харків : Бурун Книга, 2009. – 304 с.
5. Педагогіка : хрестоматія / [уклад. А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко]. 2-ге вид. стер. Київ:Знання-Прес, 2006. 700 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 391 с.
7. Островерхова Н. М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ: ІНКОС, 2003. 352 с.
8. Чайка В. М. Основи дидактики: тексти лекцій і завдання для самоконтролю : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. Тернопіль : Астон, 2002. 244 с.
9. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 358 с.

Викладач доцент, к.п.н. Оксана ПОЯСИК